

A kottakiadók gondjai napjainkban

Rózsavölgyi Gyula és Grimweil Norbert alapították 1850-ben a Rózsavölgyi és Társa céget. A múlt század közepétől kották, zenei könyvek, majd az 1920-as évektől kezdődően gramofon lemezek kiadásával és közreadásával is foglalkoztak. Neves zeneszerzőink, Erkel Ferenc, Liszt Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán több jelentősebb művének megjelentetői.

A bolt jelenlegi helyére 1910-ben költözött. Később, 1961-ben azonban leégett, a század eleji faragott bútorok, műemlékek mind megsemmisültek, több mint egymillió értékben elégték pótolhatatlan első kiadások, kéziratok. 1964-ben nyitották meg ismét, de nem az eredeti állapotában, hanem már modernizálva, mert az eredeti állapot visszaállítására nem volt elegendő pénz.

Választékát tekintve az üzlet 1978-ban Európa hat legnagyobb zeneboltja között szerepelt. A vidéket is beleszámítva 8-10 évvel ezelőtt 30-32 működő zeneműbolt volt, ahol egész évben a teljes választékot lehetett kapni, ma mindössze 7 van az egész országban. Ezek közül a Rózsavölgyi Zeneműbolt az országos kottaellátás 60%-át végzi. Beszélgetőtársam **Hutira Albin**, az üzlet vezetője.

Véleménye szerint milyen a kottaellátottság jelenleg Önöknél?

– Évekkel ezelőtt, még 1978-79-ben egy nemzetközi bizottság részére készítettünk felmérést, akkor olyan hatalmas volt a választék, hogy 160 ezer különböző zeneművet tartottunk nyilván. Azóta, - ahogy a gazdasági helyzet is változott és nehezedik- a választék egyre csökken, hiszen a kották ára ugrásszerűen megnövekedett az utóbbi években. Készletünk karbantartása és állandó folyamatos feltöltése egyre nagyobb gondot jelent, emiatt lecsökkent a választékunk, 70-75 ezerte. A klasszikus zeneirodalomban teljes a választék, a könnyűzenéből csak a legnépszerűbbeket, a jazzből pedig a legismertebbeket tartjuk. Nem is győznénk beszerezni mindent, mert például a jazz egy teljesen külön világ.

A klasszikus zenében a hangszeres zenétől a vokális zenén keresztül a kamara művekig és a szimfonikus zenekarig bezárólag minden van. Ha egy szimfonikus zenekar olyan művet keres ami akkor éppen nincsen, azt két héten belül be tudjuk szerezni, ha kapható. Ugyanis a külföldi kottakiadók mostmár a zenekari kották vagy 90%-át kölcsön anyagként adják.

Hogyan történik ez a kölcsönzés? Jobban megéri a kiadónak ez a fajta kottaellátás mint a kottakiadás? A magyar zenekarok esetleg így könnyebben és olcsóbban juthatnak hozzá a zenekari anyagokhoz?

– A kölcsönzés vagy előadásszámra, vagy időtartamra történik. A kölcsönzés díja sokszor a kotta árával egyezik meg, kedvezményt nem igen jelent. A zeneka-

rok könnyebben és olcsóbban így sem jutnak hozzá a zenekari anyagokhoz. Tudomásom szerint a Filharmónia foglalkozik a kották kölcsönzésével, nem a kereskedelem.

Önök például milyen kiadókkal állnak kapcsolatban?

– Európa legnagyobb kottakiadói a partnereink, de a kisebb kiadókkal is van kapcsolatunk. Megemlíteném a két bécsi kiadót, Doblingert és az Univerzalt, a német kiadók közül a Schott, a Bärenreiterrel, a Deutscher Verlag für Music, Breitkopf, Peters, az angol kiadók közül a Chaster, Boosey and Hawkes valamint a holland kiadók konzorciuma vagy negyven kisebb kiadóval mind a partnerünk. Évente legalább 800-1000 rendelést kapnak tőlünk.

Rendszeres kapcsolatok 300-400 kiadóval van.

Igaz, az utóbbi években a kotta megrendelések nagymértékben csökkentek, ez elsősorban és kizárólag az áremelkedéseknek tudható be. Mindenképpen érződik a kottaadásokon az a minden képzeletet felülmúló áremelkedés, ami a keleti relációban történt, az hogy a kották ára tízszeresére de hússzorosára is emelkedett.

Régebben lehetett nagyon olcsó orosz kiadású kottákat kapni, most mi a helyzet? Vannak még ezek a kották?

– Az elmúlt évtizedekben a keleti kiadónál megjelent zenemű olcsó volt, de az orosz kották még az olcsónál is olcsóbbak voltak, fillérekbe kerültek. Mára az orosz kottakiadók részben megszűntek vagy tönkrementek, kialakult kapcsolatrendszerünk velük nincsen. Mindössze egyetlen kiadóval sikerült kapcsolatba kerülnünk, és Beethoven szonátákat beszerezni tőle, de már ennek az ára is megközelíti az európai színvonalat.

Mi a helyzet a magyar kiadású kottákkal?

– A Zeneműkiadó változatlanul működik, de az áraiakat ők is megemelték. A vevő sokszor választhat, hogy a magyar kottát veszi meg vagy esetleg a jobb minőségű külföldi kottákat.

Nagy igény lenne az olcsóbb kiadású kottákra, talán meg kellene kérdezni a Zeneműkiadót, miért nem jelentetnek meg olcsóbb kottákat is.

Nem értek egyet azzal a kiadáspolitikával sem, hogy a pedagógiai kiadványok ugyanannyiba kerülnek mint a többi kotta. A pedagógiai kiadványok árát lecsökkenteném, és azokat a kottákat amit a külföldiek úgyis visznek, azt emelném meg. Egy zongoraiskola ára 7-8 éve 30-40Ft volt, ma pedig 600Ft-ba kerül.

Igen erősen működik a feketepiac, úgymond a kották fénymásolás útján való terjedése.

Természetesen a gazdasági helyzet és a kereseti arányok ebben nagymértékben közrejátszanak, de gondolom a kottakiadók valamit mindenképpen tenni fognak ez ellen.

Ez egy külön téma, ezt előbb - utóbb fel kell vetni magasabb szinten is, akár a Parlamentig elvinni, mert ez a helyzet teljesen megöli a kottakiadást. Lassan nem lesz miből másolni. A *Hungakkord* kiállításon a *Luduc* kiadó képviselőivel beszéltem erről, és ők elmondták, hogy Franciaországban például olyan szigorú törvények vannak – ehhez hozzá kell tenni, hogy más gazdasági helyzetben vannak – ha a növendéknél másolt kottát találnak, akkor a tanárt felelősségre vonják, sőt el is tilthatják a tanítástól. Ez vonatkozik minden nyílt előadásra, hangversenyre, rádióra, tévére egyaránt.

A hangzó anyagban már nálunk is tettek lépéseket, a kották terén még nem. A kiadóknak kell összefogniuk, hogy ezt a problémát megoldják. Nemrégiben alakítottuk meg a Magyar Zeneműkiadók Szövetségét. A jövő évben azzal fogjuk kezdeni a munkánkat, hogy erre jobban odafigyelünk.

A zeneműboltok rentabilitása is egyre nagyobb kérdés, önmagában a kotta nem tudja eltartani a boltot,

ebben a helyzetben még nehezebben. Emiatt kell mellette lenni valami másnak is. Külföldön ezt úgy oldották meg, például Európa más országaiban a kotta a hangszerrel van együtt, míg Magyarországon a könyvesbolt hálózathoz csatolták még az elmúlt rendszerben. A Rózsavölgyiben a kották mellett a hangzó anyag is megtalálható nagy választékban. Ma már mondhatjuk minden elérhető az óriási kotta és lemez választékból.

Balogh Beatrix

Nézzünk az új zenei kiadványokból néhányat:

Magyar zenei ereklyék – Thököly és Rákóczi korabeli kuruc nóták

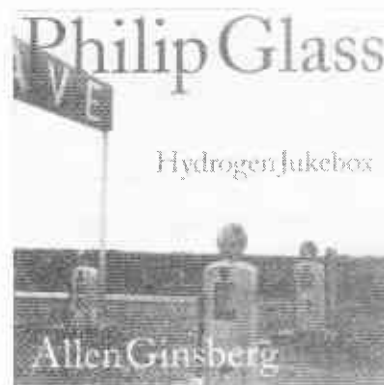
Beethoven album – díszkiadás

Liszt Ferenc: A holt költő szerelme – melodráma

Liszt Ferenc: 5 magyar népdal

Georg Onslow: Quartet no:3

Vier Slowakische Tænze aus dem 18. Jahrhundert

Pop Art Instruments & Cases

1022 Budapest, Eszter utca 14. Telefon/Fax: 115-9630

Speciális ládák, tokok méret utáni készítése, érzékeny eszközök (hangszerek, műszerek, erősítők, kamerák stb.) teherszállításra és tárolásra. Vízhatlan borítás, tökéletes biztonság. Üveg-, és karbonszál erősítésű poliészter tokok, csellók és bőgők szállítására.

Külföldi hangszertokok és hangszertartozékok (húrok, vonószőr, és egyéb alkatrészek) importálása katalógus alapján.

Zenei segédeszközök (speciális székek és állványok), stúdiótechnika.

Mesterhangszerek adás-vétele.

